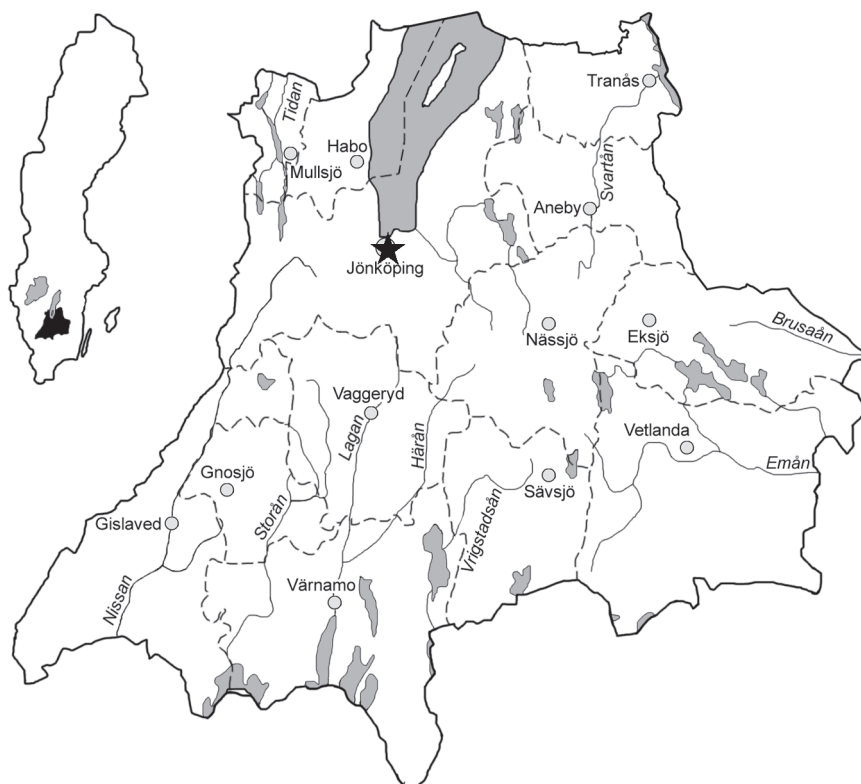

Schaktningar längs Oxtorgsgatan

Arkeologisk förundersökning inom del av RAÄ nr 50:1
inför fjärrkylaledningar längs Oxtorgsgatan mellan
Trädgårdsgatan och Barnarpsgatan, Jönköpings stad och
kommun, Jönköpings län

Rapport, och foto: Susanne Haltiner Nordström
Grafisk mall: Anna Stålhammar
Tryck: Arkitektkopia, Jönköping

Jönköpings läns museum, Box 2133, 550 02 Jönköping
Tel: 036-30 18 00
E-post: info@jkpglm.se
www.jkpglm.se

Utdrag ur tryckta och ajourhållna ekonomiska kartor, Geografiska Grunddata samt Geodata (FUK) är återgivna enligt tillstånd:
© Lantmäteriet. Ärende nr MS2007/04833, nr MS2012/03742 samt dnr i2012/1091.

ISSN: 1103-4076

© JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM 2014

Rapport över utförd arkeologisk undersökning

Beskrivning av undersökningsresultaten.

Inledning

Jönköpings läns museum har utfört en arkeologisk förundersökning i form av schaktövervakning. Jönköpings Energi AB skulle lägga ner ledningar för fjärrkyla i den södra trottoaren längs Oxtorgsgatan, mellan Trädgårdsgatan och Barnarpsgatan. Området ligger inom RAÄ nr 50:1, Jönköpings stad, med medeltida kulturlager. Hela sträckan var 110 meter lång, 1,2 meter bred och 1,3 meter djup och var störd av diverse ledningar och kablar så gott som hela vägen, se figur 2.

Resultat

Vid korsningen Trädgårdsgatan/Oxtorgsgatan framkom en nedgrävning bestående av mörkbrun humös sand med småsten, kol och sot. Den låg i den norra kanten av schaktet, var 1,2 x 0,3 meter stor och 0,5 meter djup, se figur 4. Inga fynd framkom som kunde hjälpa till med datering eller funktion. Ca 15 meter längre österut framkom delar av ett kulturlager bestående av flammig brun humös sand med tegel, småsten, kol och sot. Lagret var stört av ledningar och var 0,3 respektive 0,2 meter brett i två smala strängar löpande i schaktets riktning. Lagret var ca 0,03-0,05 meter tjockt. På mitten av detta område försvann en av de smala strängarna på grund av ytterligare ett ledningsschakt. Här och vidare mot öst fanns nu bara en remsa på 0,2-0,3 meters bredd och en tjocklek av 2-3 centimeter. Detta lager upphörde i höjd med Västgötagatan. Recenta fynd såsom fajans, porslin, glas och kakel med gul glasyr framkom. Annars innehöll lagret inget förutom tegel och kunde inte tidsbestämmas.

I korsningen med Barnarpsgatan framkom en stenmur i den södra delen av schaktet. Muren har blivit skadad av teleledningarna men fortsätter öster om störningen. Muren bestod av granit, ca 0,3-0,4 meter stora stenar. Bevarad i två skift och har anlagts direkt på den gula sanden. Mot murens norra del låg ett förkolnat trägolv, se figur 3, 5-6. I fyllnadsmassorna och mot golvet påträffades en mängd porslin och kakelugnskakel. Kaklet hade gul glasyr vilket daterar ugnen till 1800-tal. De bevarade delarna av muren, visar på en längd på minst 6,5 meter. I den norra delen löper en ledning som förstört ytterligare golvyta och murar. En möjlig tolkning är att det handlar om en sentida källare. Vid en arkivgenomgång av äldre kartmaterial kunde dock konstateras att Barnarpsgatan har gått på ungefär samma plats sedan slutet av 1600-talet. Muren skulle kunna vara medeltida, dock talar de sentida fynden, murens utseende och placering mot detta. Den centrala delen av den medeltida staden, där man tidigare har påträffats källare, låg intill Västra Storgatan och Skolgatan, mellan Klostergatan och Barnarpsgatan. Så här långt sydöst har inga indikationer på källare framkommit. Källarna har dessutom nästan uteslutande varit murade av sandsten. Källarens läge är således intressant, men sammanhang och ålder är oklar.

Den resterande biten av schaktet längs Oxtorgsgatans norra del innehöll endast fyllnadsmassor och naturlig gul sand. Inga fynd har tagits tillvara.

Åtgärdsförslag

Några ytterligare antikvariska åtgärder anses inte nödvändiga. Läns museet har samrått med Länsstyrelsen angående åtgärdsförslagen.

Administrativa uppgifter

IDENTIFIERINGSUPPGIFTER

Dnr: 239/2014	Dnr enl Lst beslut: 431-6543-2014	Rapport: 2014:57
Landskap: Småland	Län: Jönköpings län	Kommun: Jönköping
Socken: Jönköping	Trakt/kvarter/fastighet: Oxtorgsgatan/Trädgårdsgatan/Barnarpsgatan	
Ekonomisk karta: 64E 0fS	Fornl nr: 50:1	Stad: Jönköping
N: 6404575	E: 450100	Nivå – lägsta: 95 m.ö.h. -högsta: 97 m.ö.h.

UNDERSÖKNINGENS ART OCH OMFATTNING

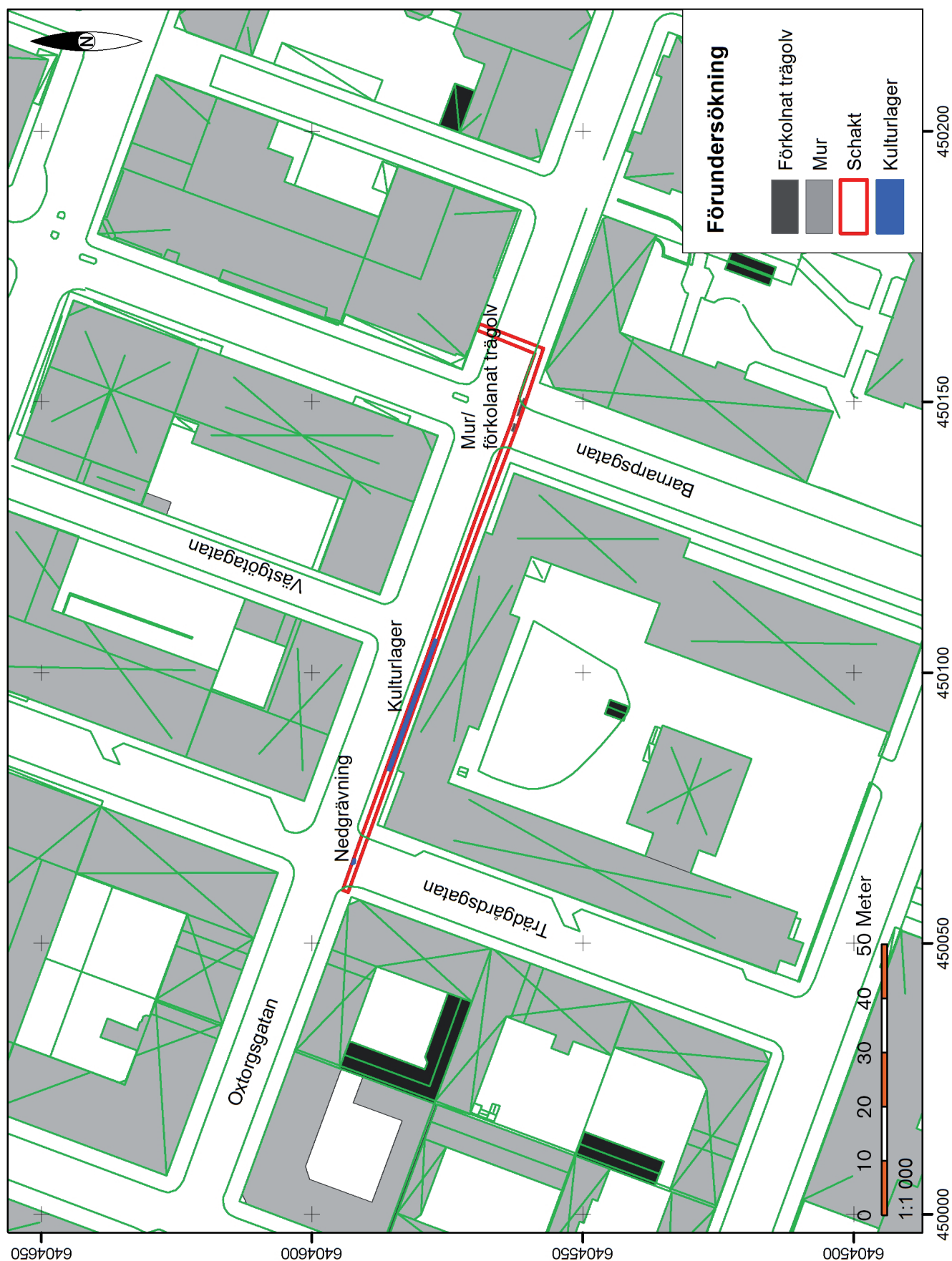
Typ av exploatering: Ledningsdragning Fjärrvärme				
Typ av undersökning: Arkeologisk förundersökning				
Uppdragsgivare: Jönköpings Energi AB			Ansvarig institution: Jönköpings läns museum	
Fältarbetsledare: Susanne Nordström			Fältarbete from 27 okt 2014 tom 6 nov 2014	
Antal arbetsdagar i fält: 7				
Undersökningens omfattning	Utredd yta/m ²	Schaktad yta/m ²	Schakt/löpm	Volym/m ³
			110	

UNDERSÖKNINGSOBJEKT OCH UNDERSÖKNINGSRESULTAT

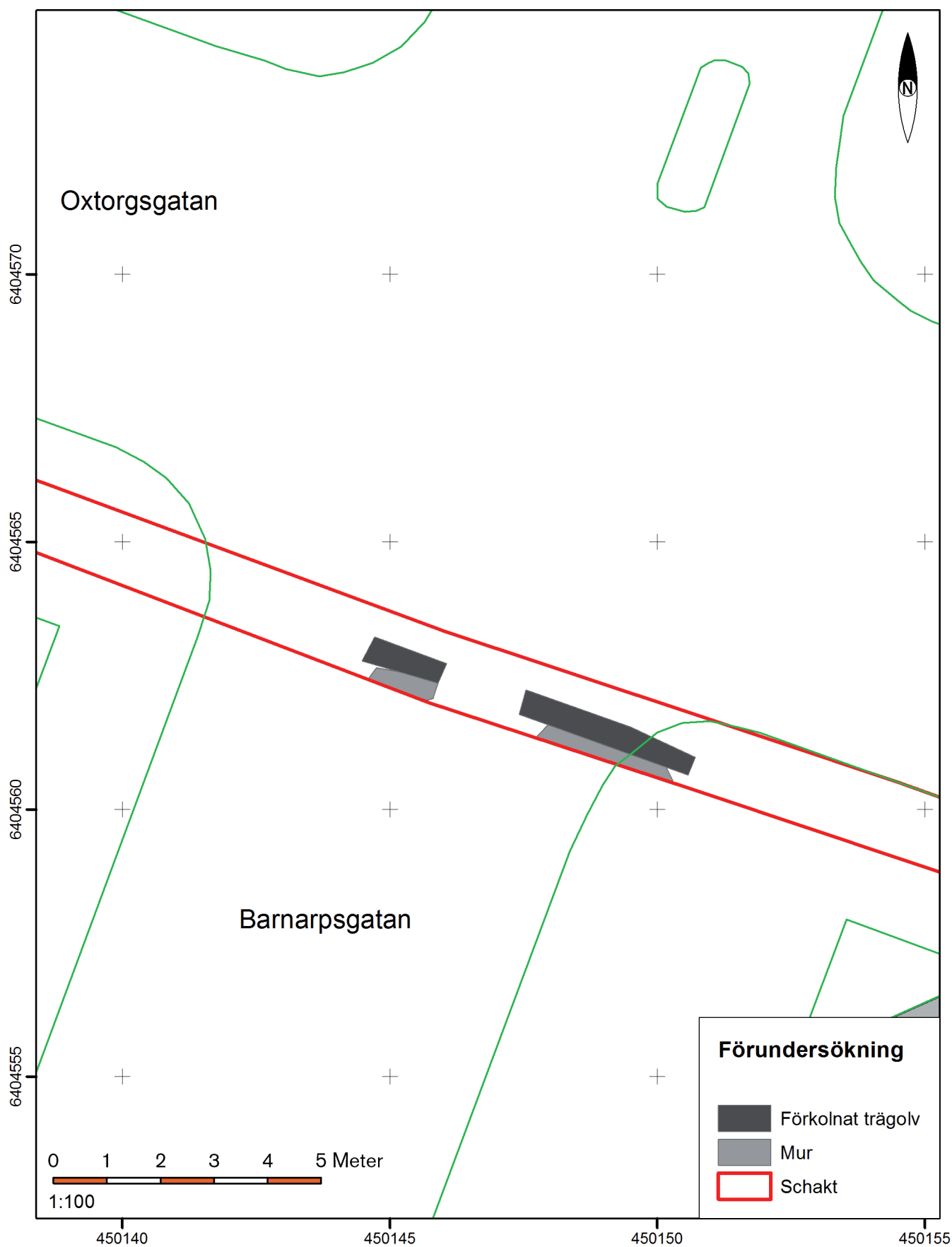
Uppgifter ur RAÄ:s fornl.reg	Sammanstatta lämningar: Stadslager, bebyggelse
Lämningar:	
Undersökningsresultat	Sammanstatta lämningar:
Anläggningar: Husgrund, förhistorisk/medeltida, övrig;	
Totalt antal undersökta	-gravar: -boplatskonstruktioner:
Datering: Historisk tid Nyare tid Nyare tid före 1850	

Figur 1. Undersökningsområdet markerat med en blå ring och schaktet med rött. Skala 1:10 000.

FIGUR 2. Schaktplan över förundersökningen längs Oxtorgsgatan, mellan Trädgårdsgatan och Barnarpsgatan. Schaktet markerat med rött. Skala 1:500.

FIGUR 3. De påträffade lämningarna efter en trolig källargrund i korsningen Barnarpsgatan/ Oxtorgsgatan. Längs med murens norra sidan fanns ett förkolnat trägolv. I kartan markerat med mörkgrått. Norr om golvet hade en ledning förstört eventuella ytterligare rester efter källaren. Skala 1:100.

FIGUR 4. Schakt längs Oxtorgsgatan/
Trädgårdsgatan med nedgrävningen
i den norra delen av schaktet.

FIGUR 5. Den troliga källarmuren som framkom på den västra sidan av Barnarpsgatan. Blandat stenmaterial med utfyllda massor mot nederkanten av bilden. Fotad från norr.

FIGUR 6. Den östra delen av källarmuren som löper på den södra sidan av schaktet. Tegelstenarna som syns är skydd för en äldre ledning. Det mörka mellan dessa var det eldpåverkade trägolvet.

Jönköpings läns museum utförde en arkeologisk förundersökning under några regniga dagar i november 2014. När fjärrkylaledningar skulle läggas ner i Oxtorgsgatan, mellan Trädgårdsgatan och Barnarpsgatan, framkom både kulturlager och en spännande stenmur, möjligen del av en källare. Källarens ålder och funktion kunde emellertid inte klargöras.